

Kertomusluonnoksesta annettu lausunto

Monenkeskinen kehitysyhteistyö

(6/2017)

091/54/2016

Ulkoasiainministeriö, 21.4.2017.

21.04.2017

Viite

Asia

**Ulkoasiainministeriön lausunto; kehityspoliittinen osasto; VTV tarkastuskertomusluonnos
Monenkeskinen kehitysyhteistyö**

Asiasanat TOIMINNAN TARKASTUS

Hoitaa KEO-80

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi

ALI-01; ALI-02; ASA-01; ASA-02; AVS-KEO; AVS-PAL; EUR-01; EUR-02; EVA-11; HAL-41_VNHY; HAL-44; ITÄ-01; ITÄ-02; KEO-01; KEO-02; STY-00; STY-11; TUO-01; TUO-02

Laatija jakanut

Tarkastuskertomus antaa yleisesti ottaen hyvän kuvan yhteistyön nykytilasta, kehittämistyöstä ja haasteista. Tarkastusviraston kannanotot ovat erittäin tärkeitä monenkeskisen kehitysyhteistyön jatkokehittämisen tueksi.

Ministeriö kuitenkin huomauttaa, että hallitusten välisten järjestöjen kanssa toimittaessa jäsenmaat ovat perustamissopimuksissa sitoutuneet yhteistyön hallinnollisiin periaatteisiin, jotka ohjaavat niin yleis- kun korvamerkitynkin tuen hallintotapaa.

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomusluonnos Monenkeskinen kehitysyhteistyö on toimitettu ulkoasiainministeriön lausunnon. Lausunnon määräaika on ulkoasiainministeriön pyynnöstä jatkettu 21.4. saakka. Lausuntopyyntönsä tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että kertomukseen ei sisälly asia- tai tulkintavirheitä, joilla olisi vaikutusta tarkastuksen kannanottoihin, sekä kuulla näkemyksiä tarkastusviraston alustavista kannanotoista.

Kehityspoliittinen osasto on koonnut lausunnon ulkoasiainministeriön yksiköiltä, jotka tukevat hallitusten välisten järjestöjen toimintaa kehitysyhteistyövaroin. Arvioiden mukaan tarkastuskertomus antaa hyvän kuvan yhteistyön nykytilasta, kehittämistyöstä ja haasteista. Tarkastusviraston kannanotot ovat erittäin tärkeitä jatkokehittämisen tueksi.

Vaikka suurelta osin havainnot ovat oikean suuntaisia, olemme keränneet listan ehdotuksista tekstikorjauksiksi (liite1). Esimerkiksi välillä YK-järjestöjen ja kehityspankkien erityispiirteet ja terminologia eivät jäsenny. Lisäksi Kappaleessa "1 Mitä tarkastettiin" lukijan on osin vaikea seurata, mistä aikajännteestä milloinkin puhutaan, tarkastuksen kaudesta 2013-2015 vai myöhemmästä ajasta, jota kuitenkin pidetään mukana raportissa.

Rahoituksen suunnittelun osalta olisi myös ollut tärkeää huomioida ilmastorahoituksen keskeinen merkitys YK-rahoitukselle vuoteen 2015 saakka. Rahoituksella oli merkittävä rooli, mutta toisaalta myös sen ennakoitavuuteen liittyneet erityispiirteet saattavat selittää tiettyjä ratkaisuja ja valintoja esim. joidenkin järjestöjen rahoituksen keston osalta.

Tarkastusraportissa on kiitettävästi huomioitu UM:n tekemän monenkeskisen yhteistyön strategisen analyysin sekä MOPAN:n arviointien roolia, tosin järjestön tehokkuus ei ole ainoa päätöksenteon kriteeri myönnettävälle rahoitukselle. Muita keskeisiä kriteerejä ovat mm. järjestön toiminnan sopiminen

yhteen Suomen poliittisten painopisteiden ja tavoitteiden kanssa, sekä järjestön mahdollisuudet saada rahoitusta muualta. Esim. UN Women on uusi järjestö, jonka toiminnan tukeminen ja vahvistaminen on osa uuden kansainvälisen järjestön luomista Suomen kehityspolitiikan prioriteettialalla. Monenkeskisten toimijoiden mekanistinen vertaaminen ei siis ole mielekäästä ja ulkoasiainministeriö ottaa huomioon erilaisia tekijöitä. Strateginen analyysi ja MOPAN-arviot ovat tärkeitä työkaluja vaikuttamistyön suunnittelulle, jotta rahoitettavien organisaatioiden tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat.

Suomen tuki kansainvälisille hallitusten välisille järjestöille on erityislaatuista myös siksi, että olemme jäsenmaana itse olleet mukana hyväksymässä järjestön hallintoa koskevat määräykset ja säännökset, ja siten niiden noudattamiseen sitoutuneet. Suomi on myös sitoutunut avun tehokkuuden periaatteisiin, jolloin hallinnon tehokkuus, kuten virtaviivaiset menettelyt ja riittävä riskinhallinta, on kaikkien osapuolien yhteinen tavoite ja etu. Suomen tulee siis välttää omien erityisehtojen tai menettelytapojen käyttöä yhdessä sovittujen sijasta.

Vuosina 2013-15 monenkeskisen kehitysyhteistyön rahoitus suuntautui verraten suurelle määrälle organisaatioita ja rahoituskohteita. Tarkasteluajanjakson jälkeen on kuitenkin voimakkaasti karsittu erilaisia temaattisia aloitteita, joten tältä osin pirstaloituminen on ministeriön käsityksen mukaan kääntynyt laskuun.

LIITTEET

Liite 1 Tarkastuskertomusluonnos monenkeskinen kehitysyhteistyö: Ulkoasiainministeriön korjaus- ja täsmennysehdotukset tarkastuskertomuksen tekstiin.